

Vse spise, v oceno poslane knjige itd. je pošiljati na uredništvo — naročnino, reklamacije in vse administrativne stvari pa na upravništvo v Ljubljani, Učiteljska tiskarna, Franciškanska ul. 6/L. Vse pošiljke je pošiljati franko. Reklamacije so proste poštne. Rokopisov ne vračamo. Telefon uredn. 2312.

UČITELJSKI TOVARIŠ

Stanovsko političko glasilo UJU. - Poverjeništvo Ljubljana

Izhaja vsak četrtek. Naročnina znaša za neorganizirane 60 Din, za inozem. 80 Din. Posamezna šte. 150 Din. Članstvo „Pov. UJU—Ljubljana“ ima članarino že plačano naročnino za list. Za oglase in reklamne notice vseh vrst je plačati po ceniku od petih vrst. Inzeratni davek posebej. Pošt. ček. ur. 11.197.

Zločin nad državo: gmotno in moralno upropaščanje drž. uradništva.

Državno uradništvo kraljevine SHS živi v pomanjkanju. — Nedogledne posledice za državo. — Edino sredstvo proti korupciji in „zaradi“ je zadosten eksistenčni minimum. — Sedanje prejemke je treba zvišati.

Naši državniški ne verujejo, da ne moremo več izhajati s svojimi plačili, da nam ne bo mogoče več s sedanjo plačo preživljati družin, da že danes ne moremo skrbeti za dostojno in zadostno obleko družinam, da ne moremo s to plačo več plačevati neznožno zvišanih najemnin za stanovanja in da nam grozi s 1. majem cesta — ker ne bo denarja, da bi plačali najemnino.

Državnih uradnikov — družinskih očev — so loteva obupa. Oni živijo v upanju, da jim bo država priskočila na pomoč in jim bo zvišala dohodek.

Življenske razmere so vedno slabše!

Le vprašajte državnega uradnika, kateri izhaja samo s svojo plačo, ki jo prejema od države. Nihče! Kdor ima družino, pa naravnost trpi pod razmerami.

Lov za postranskimi zaslugi se je naravnost razpasel med državnimi uradniki. Kako tudi ne. Ker pa ni vsakdo tako srečen, da bi prišel do postranskih zaslug, se je pričela zloraba službe in tudi v Sloveniji, ki je slovela kot vzorna upravna edinica, prihaja zloglasna „zarada“, korumpirane razmere pridobivajo tal in gnolba grozi okužiti in zastropiti tudi slovenskega državnega uradnika.

Vsi kliči obupa so zaman! Naši državniški ne slišijo, oni nečejo slišati. Korupcija pa uganja po državnih uradih svoje orgije naprej, v zvezi z njo pa partizanstvo in uradniki-partizani, ki so našim državljanom več — kot državni uradniki v resnični službi svojega poklica in v edini službi države.

Plače državnega uradništva so z življenjskimi razmerami tako sramotne, da državni uradnik ne more živeti od njih. Služiti mora le kot postranski dohodek, kateremu mora poiskati še drugih zaslug in virov, da lahko preživi in obleče sebe in družino.

Slep je, kdor tega ne vidi in s slepoto je udarjen kdor ne vidi, kam vodijo take razmere.

Dajte uradniku kruha. če hočete da se bo otrese korupcije, dajte mu eksistenčni minimum če hočete, da se bo lahko posvetil samo državnemu službi. Ta klic, je klic dandane, še zdravega dela državnega uradništva. Jutri bo prepozno in zaman bode iskali zdravnika in zdravlil, s katerimi bi ozdravili okuženo telo.

In temu položaju nasproti, tem razmeram je kot porogljivo zasmehovanje prispel na občini zbor Zveze državnih nameščencev v Ljubljani glas o še nameravanem znižanju draginskih doklad s strani vlade. Ali se gospodje norčujejo iz razmer, ali hočejo tirati namenoma državno uradništvo in z njim državo v propast?

Informacije, ki jih je dobila Zveza državnih nameščencev za Slovenijo po svojih zaupnikih iz tajnih predalov ministrstev, je potrdilo pozneje dnevno časopisje. Iste informacije je dobil Činovniški Savez v Beogradu.

gradu in danes jih ne more tajiti niti več vlada.

Da prepreči nakano na državno uradništvo, je Glavni Savez državnega uradništva v Beogradu, katerega član je tudi Zveza državnih nameščencev za Slovenijo in potem nje naše pov. UJU, vložil dne 21. t. m. predsedniku vlade, predsedniku Narodne skupščine, finančnemu ministru in predsedniku finančnega odbora naslednjo spomenico:

V javnost je prodrla vest, da je v finančnem odboru Narodne skupščine padel predlog, naj se izvrši ponovno zmanjšanje prejemkov državnih uslužbencev, da bi se na ta način doseglo ravnotežje proračunskega predloga za leto 1928./29.

Ta vest je odjeknila širom cele naše države in je tudi med državnimi uslužbenci vseh strok izzvala enodušne proteste. Ob tej priliki smatra uprava Glavnega Saveza državnih uradnikov in uslužbencev, v kateri se nahaja tudi aktiven član vlade in nekoliko drugih visokih funkcionarjev, za svojo dolžnost, ki jo ji dikтира potreba zaščite legitimnih interesov onih, od katerih so bili postavljeni na čelo uradniške organizacije, da vas opozori na nedogledne posledice, ki bi jih izzvalo oživetvorenje tega predloga.

Notorično znano je dejstvo, da so državni uslužbenci v naši državi nezadostno nagajeni in zasigurni. O tem so doslej ob več prilikah najbolj avtoritativne osebnosti dale povsem določne izjave, tako predstavniki javnosti, kakor Narodni skupščini. Vsak objektiven človek, ki ve, kakšni so danes prejemki državnih uslužbencev, priznava in bo vedno priznaval, da so ti prejemki daleč pod najsiromašnejšim eksistenčnim minimumom.

To je priznala tudi kraljevska vlada z enim izmed svojih zadnjih zakonodajnih aktov: s predložitvijo predloga za izboljšanje gmotnega položaja sodniškega stanu Narodni skupščini. Pri tem je treba posebno poudariti, da velja ono, kar velja v gmotnem oziru za sodniški stan, tudi za vse ostale državne uradnike in uslužbence. V kolikor je izboljšanje prejemkov potrebno za eno, v toliko je potrebno tudi za druge skupine, brez katerih moderna država istotako ne more obstojati in napredovati.

Namesto pa, da bi se izvedlo izboljšanje, se napoveduje poslabšanje. Krivice, ki so bile storjene leta 1926, se skušajo ponovno storiti državnim uradnikom in uslužbencem v letu 1928. Ako bi se sprejel ta predlog, bi prišli državni uradniki v še težji položaj, v kakršnem so že danes. Že danes pa se ogromna večina izmed njih more preživljati samo z zadoščenjem, ki z vsakim dnem zavzema večji obseg.

Uprava Glavnega Saveza državnih uradnikov in uslužbencev zato odločno odklanja, da bi se izvedel ta udarec na gmotno stanje državnih uslužbencev in njihovih družin. Apelira na človeška čustva in pravičnost in

tudi na državniško pojmovanje, ker se more ta udarec naperjen proti državnim uslužbencem zelo lahko ukreniti proti državi.

Predsednik: dr. Jovanović. Tajnik: dr. Gjorgjević.

Temu protestu in opozorilu se mora pridružiti tudi vse učitelstvo in našim državljanom kličemo prav resno ob dvanaesti uri:

Anketa šolskih upraviteljev poverjeništva UJU iz mariborske oblasti.

Delokrog in organizacija šolsko-upravnega odseka pov. UJU. — Proučevanje šolskih razmer. — Proučevanje uredb in zakonov. — Pravna zaščita, nasveti in pomoč članom. — Zaščita glede nameščenj in premeščenj. — Zaščita interesov in ugleda učiteljskega stanu potom tiska. — Člani šolsko-upravnega odseka pov. UJU v Mariboru.

(Dne 7. januarja 1928. na III. deški osnovni šoli v Mariboru.)

(Dalje.)

Delokrog in organizacija šolsko-upravnega odseka pov. UJU.

Po sprejetju predlogov poroča tov. Iv. Dimnik o organizaciji in nalogah šolsko-upravnega odseka UJU. Odsek ima sledečo nalogo:

Šol. upr. odsek ima svrhu porazdeliti delo za ureditev organizacije, s tem razbremeniti poverjeništvo in biti njega posvetovalni organ.

Namen odseka je pomagati poverjeništvu in mu dajati nasvete v sledečih zadevah:

I. Organizirati mora proučevanje splošnih šolskih razmer, ter ugotavljati nedostatke, ki izvirajo predvsem iz šolsko-upravnega postopanja in odlokov.

Na podlagi tega bo lahko organizacija delovala za izboljšanje šolstva in prosvete.

Ta svoj cilj bo dosegal odsek, da bo dajal pobudo za sklicanje anket, na katerih se bodo razmotrivala šolsko-upravska vprašanja. Zbiral pa bo lahko tudi kritike in predloge, ki jih bo podajal članstvu, predvsem šolski upravitelji, pisnim putem.

O teh nadostkih bo odsek razpravljal na svojih rednih sejah, bo na nje opozarjal prosvetno upravo potom osebnih intervencij, za katere bo dajal pobudo.

II. Organizirati mora proučevanje uredb in zakonov, ki so izdani in zadevajo šolstvo in prosveto oz. učitelstvo ter mora postaviti predloge za njih izboljšanje.

Posebno važno je, da zasleduje kako se izvajajo uredb in zakonov ter opozarja na kvarno izvajanje in kvarne posledice poedinih določb.

Poverjeništvo bo na podlagi utemeljenih predlogov obeh šol. upr. odsekov vplivalo potom lastnega tiska in dnevnega časopisa ter potom poslaniških klubov, oziroma poslancev na sestavo prosvetnih in onih splošnih zakonov in uredb, ki zadevajo vitalne interese šole, prosvete in učitelstva.

Odsek bo pa dajal tudi pobudo za uredb in zakonov, ki naj jih izda prosvetna uprava v interesu šolstva, prosvete in urejenega dela stanu.

Zbiral naj tudi material šolske in prosvetne zakonodaje drugih držav.

III. Organizirati mora pravno zaščito in pravno pomoč članom.

Ta zaščita in pomoč bi obstojala v posredovanju glede rešitev osebnih zadev, glede dajanja pravnih nasvetov in nudenja dejanske zaščite in pomoči pravno ogroženim članom.

Posredovanje glede rešitve osebnih zadev in vlog bo odsek lahko preskrbel pri prosvetnem odd. v Mariboru sam, glede izplačila in zadev, ki se rešujejo v Ljubljani ali Beogradu pa z intervencijo poverjeništva pri deleg. min. fin. v Ljubljani, oziroma potom centrale UJU v Beogradu.

Rešite državo pravočasno neizbežne propasti in zvišajte plače vsemu državnemu uradništvu, da bo lahko preživljalo sebe in svoje družine, drugače vam ostanejo samo še sodniki in napolnjene ječe z državnimi uradniki — zločinci zaradi bede in iz obupa v katerega ga je pognala država in državni krmilarji.

Pravne nasvete bo lahko dajal potom svojih zvez odsek sam, v kolikor jih pa sam ne bo mogel rešiti, jih bo lahko rešil s pomočjo poverjeništva, ki se bo informiralo glede poedinih področij v katere zadeve spadajo pri strokovnjakih potom Zveze drž. nameščencev, oziroma pri svojem odvjetniku, če treba taka pomoč.

Dejansko varstvo in zaščito pravno ogroženim članom bo lahko nudil odsek potom poverjeništva s tem, da bo poverjeništvo samo izdelalo pravilne vloge v svrhu pravne zaščite, da bo nudilo varstvo pri sodnih in izvensodnih oblastvih in uradih, da jih bo vzelo v zaščito potom stanovskega in poskrbelo za zaščito izvenstanovskega tiska, da bo poskrbelo za interpelacije in intervencije na višjih mestih, da jim bo nudilo pomoč potom odvjetnika ter zvez, ki jih bo dobilo poverjeništvo potom Zveze drž. nameščencev skoro v vseh področjih drž. uprave.

Ko se posreči ustanoviti obrambni fond, bo poverjeništvo lahko naredilo tudi ojačeno obrambo in zaščito v tem oziru, tedaj šele bo organizacija lahko izpolnila org. pravne zaščite.

IV. Organizirati mora zaščito glede nameščenj in premeščenj.

V tem pogledu je dolžnost odseka čuvati, da se vrše nameščenja pravilno potom namestilne komisije in odločujoče oblasti tako glede stalnega, kakor začasnega učitelstva. Ob vsakem slučaju, ki ga odsek ugotovi kot nepravilnega, mora informirati poverjeništvo, da odredi intervencijo v imenu organizacije ter ga bičati z načelnega stališča v stanovskem in po potrebi tudi dnevnem časopisju.

Predvsem mora skrbeti odsek:

1. Da se ne bo kršila učiteljska stalnost pridobljena po razpisu;
2. da se bo čuvala objektivnost in pravičnost pri nameščenjih in ne uporabljal čl. 71. čin. zak.;
3. da se ne bo iz partizanskih vidikov izmenjavalo oseb na vodilnih mestih prosvetne uprave;
4. da se ne bo iz partizanskih ozirav premeščalo učitelstva, ki nima mesta po razpisu;
5. da se ne bo gojila strankarska personalna beneficalna politika in izrabljanje politične konjunkture;
6. da noben org. član ne bo sprejel mesta proti gornjim principom ter brez pristanka organizacije tudi ne mesta v korporacijah, kjer fungirajo kot zastopniki učitelstva.

V. Organizirati mora zaščito potom tiska v vseh dosedanjih naštetih pogledih.

Odsek mora zbirati točne in zanesljive podatke s pričami, o kršitvah gornjih principov s strani oblasti, političnih strank, vodilnih oseb, lastnih članov in organizacije in o krivicah in napakah, ki se dogajajo stanu kot celoti in poedincem potom naravnost.

hat der Chor seine volle Eignung, die jugoslawische Vokalkunst im In- und Auslande zu repräsentieren, dargetan und muß unter unsere besten Gesangsvereinigungen gezählt werden... Das Konzert der slowenischen Lehrerschaft war eine in jeder Beziehung voll gelungene künstlerische Veranstaltung, der bald weitere folgen mögen. L. S. K.

»Narodno djelo«, 15. I. 1928.

... Ovo pjevačko društvo, koje uz Glazbenu Maticu slovi kao najbolje organiziran i discipliniran pjevački kor Slovenije, dalo je sinoć prvi koncert u Glazb. Zavodu sa vanrednim uspjehom. Pjevački zbor slov. učitelja i učiteljica podsjeća nas svojom uzornom cjelinom. Na priredbo ćemo se u sljedećem broju opširnije osvrnuti...

Obširno kritiko g. S. V. prinaša tudi ljubljanski »Slovenec« z dne 17. jan. t. l. Drugi slovenski dnevnik v laskavih besedah ocenjuje zborov nastop v Zagrebu in citirajo večinoma oceno zagrebskih listov. Poročila o našem koncertu so zašla celo čez mejo v Avstrijo. Prinašajo jih graški časopisi...

Led je prebit; usoda zbora leži sedaj na tebi slovensko učitelstvo. Z zborom si se in se boš proslavilo še bolj, zato ne glej nanj iz ozkorskega vidika...

LISTEK.

Zagrebska kritika o pevskem zboru učitelstva UJU.

»Novosti«, 16. I. 1928.

... Ako razmotrimo znanje slovenskih učitelja, to im možemo priznati, da su umjetnici prvog reda... Ženski zbor je na velikoj umjetničkoj visini... Program slov. učitelja je propagiranje moderne muzike, očito savremen program... Zbor slov. učitelja tehnički je na visini, a u dinamici zanimiv... Uspjeh zbora bio je potpun i oni su ozbiljni faktor u razvoju naše zborne reproduktivne umjetnosti... Ako razviju svoj mješoviti zbor do kulture i zvučnosti svojeg ženskog zbora, to će postati jak reprezentativni zbor naše kraljevine... Zbor slov. učit. uvijek ćemo rado slušati u Zagrebu i očekujemo njihov daljnji nastup. Dr. Krenedić.

»Jutarnji list«, 16. I. 1928.

Pevski zbor učitelstva UJU iz Ljubljane pokazao je Zagrebu svoj visok tehnički i umjetnički nivo. Zbor slov. učitelja odlikuje se korskom i muzičkom disciplinom, koja zadivljuje i koja može služiti uzorom. U prvom redu izbijaju iz zbora sjajni altii, koji će svojim sonornim, sočnim i punim zvukom jedva naći premla među ostalim našim zborovima. Altii toga zbora, poseban je odlo-

mak, a plemenitost i mekkoća toga tona dje-luje neodoljivom snagom. Odlični su i sopranii, koji ni u najvišim položajima nijesu nametljivi. Oni su svladali svoju težku partiju u tako ukusnoj formi, da već i to zaslu-žuje svako priznanje. Ženski zbor toga društva u svojem solo nastupu živo je podsje-ćao na gudalički orkestar. Punoća i čistoća harmonije, krasan legat i jasnoća intonacije u punoj su mjeri pojačavali ovu impresiju. Muški zbor idealno podupire harmoniju i ri-tam, a sa ženskim zborom stapa se u jedin-stvenu cjelinu. Tenor im mekani i vitki, a basi masivni i snažni. Ukratko: »Zbor sloven-skih učitelja« spada u prve redove naših pjevačkih društava, a imade sve preduvjete, da nas i našu muziku dolično reprezentuje u inozemstvu... Dirigent Srećko Kumar ima-de zbor potpuno u svojoj vlasti. Njegove kretnje sluša zbor najvećom preciznošću. Kumar izradio je sve zborove vještom ru-kom i muzikalnim osjećajem, te je velik uspjeh večeri i njegova neopisiva zasluga. Zbor slov. učit. stekao je svojim prvim na-stupom simpatije zagrebačkog općinstva, a i velik umjetnički uspjeh. Bilo je vrlo mno-go srdačnog povladjivanja, te tri krasna lo-vo vijenca, koja su darivala »Kolo«, »Bal-kan« i »Hrvatski učitelji«. Zbor slov. učit. vazda nam dobro došao! —žh.—

»Obzor«, 16. I. 1928.

... Moramo odmah priznati, da je zbor i po svojem glasovnom sastavu i po spremi dorasao visokom umjetničkom zadatku, koji

si je postavio, ali naročito valja istaknuti dvostruke teškoće, s kojima mora da se bori ovaj zbor zato jer mu je članstvo rasijano po čitavoj Sloveniji, teškoće, koje ostali naši zborovi ne poznaju i koje od svakoga pojedi-noga pjevača traže osobitu poštornost. Sve slobodne nedjelje i praznici posvećeni su putovanjima u Ljubljani i pokusima. A i dirigent, g. Kumar, zborovodja zagrebačkoga »Kola«, ne živi na licu mjesta. Uza sve to uspjelo je dirigentu i pjevačima da uspo-stave onaj potrebni unutarnji kontakt i da izrade svoj program u solidnoj, kvalitetnoj i lijepoj umjetničkoj formi. Sve točke programa, u pretežnom broju tehnički vrlo teške, a često i nezahvalno pisane, bile su izvedene sigurno, precizno, dinamički i agogički dife-rencirano, te u zvučnosti, koja potpuno za-dovoljava... Oni se mogu vratiti svojim domovima sa zadovoljstvom, da je njihova misija u glazbeno-kulturnom pogledu pot-puno uspjela... Lujo Šafranek-Kavić.

»Morgenblatt«, 17. I. 1928.

... Das im allgemeinen gut ausgewählte Stimmenmaterial bildet einen homogenen und ausgeglichenen Klangkörper von sinnli-cher Fülle und ungezwungener Frische; na-mentlich ist die stimmlich reiche und cha-rakteristische Alt-Gruppe hervorzuheben. Die Disciplin und Technik des Chores lassen auf eine gründliche Einzel- und Ensemble-Durchbildung der Sängerschar schließen. Durch die präzise und plastische Ausführung des nichts weniger als leichten Programmes

štetih faktorjev ali raznega tiska in javnega mnenja ter mora organizirati po lastni prevdarnosti primerno zaščito, oziroma obrambo potom tiska.

V to svrhu mora odsek preskrbeti za članke in notice, ki bičajo v stanovskem tisku nepravilnosti, bodisi povzročene na škodo celote od poedincev ali oblasti oz. dnevnega tiska.

K organizaciji zaščite skupnih interesov potom tiska spada tudi to, da si pridobi odsek potom svojih članov zveze s tiskom raznih smeri ter po njih zavrača izpade tiska proti obćim interesom šole in učiteljstva ter prepreči širjenje javnega mnenja, ki bi bilo v kvar interesom šole in učiteljstva in bi izpodbijalo ugled obeh.

Potom teh zvez pa mora odsek tudi seznanjati javnost s skupnimi zahtevami učiteljstva v listih raznih smeri in ustvarjati šoli in učiteljstvu prijazno javno mnenje.

VI. Organizirati mora osebni stik za uveljavljanje skupnih interesov pri merodajnih činiteljih, da bodo informirani o naših skupnih pogledih in zahtevah glede šole in učiteljstva. S pomočjo tega osebnega stika mora odsek preskrbeti, da se bodo skupne zahteve in interesi šole in učiteljstva upoštevali in uveljavljali od vseh oblastev, strank ter merodajnih oseb in faktorjev.

Organizacija odseka.

1. Odsek mora iskati stika:

- a) s prosvetno upravo, posebno z referentom, ki rešuje pravno-gospodarske zadeve in referentom, ki rešuje personalne zadeve;
- b) z oblastnim šol. odborom in sicer s tajništvom in blagajništvom;
- c) s člani disciplinskega sodišča;
- d) s člani namestilne komisije;
- e) s strankami brez razlike;

e) s tiskom vseh smeri, ki mu lahko služi v obrambo.

2. V to svrhu je pritegniti v odsek člane, ki bodo izpolnili gornje naloge in ustrezali tem nujnim zahtevam.

3. Da obdrži odsek oficijelni značaj, ga vodi pov. namestnik in so njega člani, člani oz. sosveta, ki se po možnosti udeležujejo sej.

4. Odsek si izvoli podpredsednika in dva tajnika, enega za zapisnike, drugega za izvrševanje sklepov, konceptov in korespondence.

5. Seje sklicuje redno pov. namestnik tedensko oz. po potrebi češče.

6. Poverjenosti obvešča odsek v nujnih slučajih takoj, drugače načelnik v rednih mesečnih sejah načelnikov odsekov pov., ko referirajo o delu odsekov.

7. Stroške za dopisovanje nosijo interesi v osebnih zahtevah (z zahtevu znamke za odgovor), druge poverjenosti, na račun obrambnega sklada.

Nato se je razpravljalo podrobneje o odseku samem, oziroma, kako naj se izvoli, da bo zagotovljeno njegovo uspešno delovanje. Končno se sprejme predlog tov. Museka in so v ta odsek izvoljeni: tov. Grčar, nadzornik Tomažič, Skala, Ivančičeva, Alt, Kožuh, Zeilhofer, Maribor; Klemenčič — Pobrezje, Petrovič — Brezje, Planer — Pragersko, Vauda — Smarjeta, Velnar — St. Lenart, Firm — Radvanje, Cvetko, Lovše — Krčevina, Jancič — Cirkovce, Doberšek — Prevalje.

Odsek vodi poverjenikov namestnik. Člani odseka so zastopniki ožjega sosveta. Apelira se pa na vse članstvo, da sodeluje aktivno s pošiljanjem nasvetov in predlogov ter tudi po možnosti osebno. Zakaj, le s sodelovanjem vseh je zagotovljeno odseku uspešno delo. (Konec prihodnjic.)

Splošne vesti.

SESTANEK ZA DELOVNO ŠOLO V LJUBLJANI.

Podpisano poverjeništvu sklicuje na dan 4. februarja 1928 ob 9. uri v Ljubljani sestanek vseh onih učiteljev in učiteljic, ki se praktično ali teoretično pečajo s **problemi delovne šole**. Določiti moramo smernice za enotno, sistematično postopanje in delovanje na tem polju. Kdor se udeleži, naj obratno javi to poverjeništvu zaradi zborovalnega prostora. Sestanek v Učit. tiskarni. V slučaju številnih prijav preskrbimo večji zborovalni prostor.

UJU — poverjeništvu Ljubljana, dne 24. januarja 1928.

Andrej Skulj, Josip Kobal,
poverjenik. tajnik.

SESTANEK O GOSPODINJSKO NADALJEVALNEM ŠOLSTVU V CELJU IN MARIBORU.

Tovarišicam v mariborski oblasti!

V zadnjem »Učit. Tovarišu« smo vas obvestili, da priredimo dva sestanka, enega v Celju, enega v Mariboru, z namenom, da vam damo priliko se poučiti o vprašanju gospodinjstva **nadaljevalnega šolstva** in izraziti svoje mišljenje in svoje želje. Ponovno vas danes vabimo, da se udeležite v čim lepšem številu sestanka, in sicer v kraju, ki vam je dostopnejši. Zadeva je aktualna in sega živo v delokrog in interes osnovnošolske učiteljice.

Sestanek v Celju se vrši v petek, dne 3. februarja na mestni osnovni šoli, II. nadstropje, levo. Začetek ob 10. uri.

Sestanek v Mariboru v soboto 4. februarja na II. deški osnovni šoli (vogal Cankarjeve in Razlagove ceste), v I. nadstropju. Začetek ob 10. uri.

Odsek pov. UJU za nadaljevalno šolstvo.

SESTANEK O KMETIJSKO NADALJEVALNEM ŠOLSTVU V CELJU IN MARIBORU.

Tovarišem v mariborski oblasti!

Odsek za nadaljevalno šolstvo priredi dva sestanka učiteljev kmetijskih **nadaljevalnih šol** in sicer za tovariše iz okolice Celja v petek, dne 3. februarja v Celju na mestni osnovni šoli (II. nadstropje), za tovariše iz mariborske okolice v Mariboru v soboto,

JOS. DOLGAN:

Učni načrt kmetske delovne šole.

(Dalje.)

IV.

1. Čitanje in pisanje.

Velike črke s polaganjem paličic; imena otrok sestavljena iz velikih črk in paličic. Črke imajo obliko tiskanih črk, ki se lahko sestavijo s paličicami. Otroci posnemajo črke, ki so razložene napisane na tabli. Imena naj bodo domača, n. pr. Tone, Ivan, Micka.

Perisavanje črk po črkah iz paličic.

Velike tiskane črke na listkih: Polaganje črk k enakim črkam; sestavljanje imen in priimkov.

Male tiskane črke na listkih: Polaganje črk k enakim črkam; sestavljanje imen navadnih predmetov, oseb in živali; sestavljanje imen in priimkov, pri katerih je prva črka velika, druge so pa male.

Male pisane črke: Polaganje črk k enakim črkam; sestavljanje imen zanimivih oseb, živali ali stvari.

Velike pisane črke: Polaganje črk k enakim črkam; sestavljanje imen in priimkov, pri katerih je prva črka velika, druge pa male.

Velike in male tiskane črke se izrežejo iz časnikov ali lepakov ali pa jih narišejo otroci iz višjih razredov. Velike in male pisane črke naj jim napišejo na listke starejši

otroci. Imena naj bodo taka, da bodo otroka zanimala; šaljivih imen se ni treba izogibati; ker dajo precej pobude. Imena se najprej povejo, potem napišejo ali sestavijo na tablo s črkami, s katerimi jih tudi otroci sestavljajo. Pozneje naj bodo besede sestavljene s tiskanimi črkami, otroci naj jih pa sestavijo s pisanimi črkami ter obratno. Ko so otroci že dovolj spretni v posnemanju črk, naj se beseda na tabli zbrše in naj jo otroci po spominu sestavijo. Lahke in znane besede naj sestavljajo kar po spominu ali po glaskovanju.

Čitanje: Pisane ali tiskane besede pod narisanim predmetom na tabli; pisani ali tiskani stavki pod ilustracijo; pisani ali tiskani stavki brez ilustracije. Stavki naj bodo kratki, konkretni, šaljivi, razumljivi in vzeti iz razgovorov.

Pisanje: Črke; besede; stavki; številke; računi. Za pisanje imajo iz risanja dovolj predvaj. Za čitanje črk ni treba kakšnega reda, pač pa naj si v pisanju sledijo črke po sorodnosti oblik.

Abecednika ni treba. Otroci čitajo stavke iz table, imena na trgovinah, reklame, oglase, napise na znamenjih, imena vasi na kaziputih, pojasnila pod podobami in ilustracijami v knjigah in časnikih. Čitanje iz knjige začne šele v II. razredu.

2. Računstvo.

Razgovori o količinah v življenju, igri, domini, ročnih delih, merjenju; vse štiri operacije v obsegu do 20; računске igre s paličicami, semeni, cveticami, cvetovi, prašniki, pe-

v zadevi državljanstva, javljamo, da smo ukrenili na pristojnem mestu vse potrebno za doseg čimprejše ugodne rešitve. Vsa zadeva zavisi le še od sprejema nove predloženega zakona o državljanstvu, ki skoro gotovo pride še tekom sedanjega zasedanja Narodne skupščine v razpravo. — **Odsek pov. UJU za zadeve kontraktualcev.**

— **Ped. centrala v Mariboru učiteljskim društvom v mariborski oblasti.** Občni zbor Ped. did. krožka v Mariboru je lansko leto sklenil, da se krožek pretvori v Ped. centralo, razširi svoje delovanje na vso mariborsko oblast, in da stavi svojo 500 ped. knjig obsegajočo knjižnico na razpolago učiteljsvstvu vseh šol. Med letom so bili dotiskani sezname knjig in razposlani posameznim šolam. Mnogo tovarišev in tovarišic se je knjižnice že poslužilo in z vsakim dnevom prihajajo nova naročila. Predpogoj nadaljnjega uspešnega delovanja Ped. centrale pa je, da pristopi vse učiteljsko korporativno k organizaciji, ki si je nadela važno nalogo, da propagira sodobna pedagoška stremeljenja, da jih poučuje in uvaja v prakso primerno, našim razmeram in potrebam. Le s podporo vsega učiteljstva bo mogoče izvesti začetni program, kot ga predvidevajo pravila: izpolnitev knjižnice, organiziranje počitniških tečajev, ped. tednov itd., pa tudi le tedaj bo odbor z uspehom lahko zaprosil merodajne korporacije za večje denarne podpore. Ker se vrši začetkom marca občni zbor Ped. centrale, ki naj bo važen mejnik v razvoju našega ped. dela bodočnosti in se bodo takrat tudi obravnavale smernice za organizacijo tega dela, prosimo ponovno g. predsednike učiteljskih društev mariborske oblasti, da dajo na prvem zborovanju na dnevni red in v razpravo korporativen pristop učiteljstva k Ped. centrali ter izvolijo glasom pravil po enega delegata za občni zbor. Prosimo tudi, da sporočijo število pristopivših članov na naslov: **Ped. centrala za mariborsko oblast, Maribor, Zrinskega trg, žensko učiteljske.**

— **Uporaba šolskih prostorov.** (Dopis.) V predzadnji številki »Učit. Tovariša« je bil že omenjen odlok ministrstva prosvete, ki določa, v katere svrhe se smejo uporabljati šolski prostori. Zelo umesten odlok! Ampak dodatek (nekak izvršilni predpis) olastnega šolskega odbora v Ljubljani, bi bil lahko izostal; posebno oni odstavek, ki veleva, da mora učiteljstvo polagati račun dohodkov šolskih prireditev in o uporabi istih krajev nemu šolskemu odboru v odobritev. Uredba o krajevnih in oblastnih šolskih odborih je dala moralno zausnično šolskim upraviteljem, ker jih odraja od mesta blagajnika pri krajevnem šolskem odboru. Sin te uredbe daje s tem odlokom še hujšo moralno zausnično celokupnemu učiteljstvu, ker mu ne zaupani denarja, ki bi ga sploh ne bilo, če bi se ne žrtvovalo učiteljstvo izven službe. Najlepše bi se glasil odlok, ki bi odredil, da po bira vstopnino pri šolskih prireditvah blagajnik krajevnega šolskega odbora; bil bi vsaj en član te korporacije vsakokrat navzoč in učiteljstvo bi imelo »čiste prste«. Če že mora biti, naj kontrolira upravljanje tega denarja sreski šolski nadzornik o priliki in spekcije, ne pa krajevni šolski odbor, v katerem so — v mnogih slučajih — tipični nasprotniki šole. Tudi iz pravniškega stališča se mi zdi odlok zgrešen, ker ima lastnik poslopa pravico le do odškodnine za uporabo prostorov, pravico do čistega dohodka pa šola kot ustanova, katero predstavlja učiteljstvo z upraviteljem na čelu, ne pa krajevni šolski odbor. Za zadevo bi se moral zanimati tudi oblastni odbor Podmladka društva Rdečega križa.

— **Čudna navada.** V mariborski oblasti se je razpasla navada, da za obolelo učiteljstvo ne pošiljajo več suplentov, temveč pride eni učni osebi kar po dva razreda. To pa ne morda za par tednov, temveč kar za več mesecev. Posebno mladim učiteljicam naprtijo radi po več razredov. Ne bomo navajali kvarnosti takega postopanja. Šolsko upravni odsek pov. UJU v Mariboru naj izposluje pri prosvetnem oddelku, da bodo sreski šolski nadzorniki zahtevali za take slučaje vedno suplente.

Pripombe.

Marsikdo si bo mislil, da je toliko snovi preveč za I. razred in da je nemogoče, da bi mali otroci razumeli tako težke pojme. Povdarjam pa še enkrat, da so to le primeri in da nasprotuje načelom delovne šole vsak učni načrt, ki ne izhaja iz otroka, iz njegovega notranjega življenja in iz tistih zunanjih pojavov in predmetov, ki so postali njegova notranjost. Nepotrebno je govoriti o maksimalnem ali minimalnem načrtu. Primerjali bi lahko tak učni načrt z jedilnim listom od katerega si voli gost le ono, kar prija njegovemu organizmu, in le toliko, kolikor morejo asimilirati njegovi organi. Naj si tedaj nikdo ne misli, da se mora v šoli pogovarjati o vsem in po vrsti. Vsakdo naj si izbere snov po času, priliki, najbolj pa po razpoložljivosti otrok. Svetujem zlasti mlajšim, da si sestavijo svoj lastni učni načrt, pri čemer naj zberejo iz mojega, kar se jim zdi prikladno, poleg tega pa naj dodenejo še kaj svojega, tako da bo načrt zares živ in organski. Bolj kot sam sebe pa bo moral

— **Ormož.** Pred kratkim se je preselil naš bivši mnogoletni nadučitelj, učiteljski zastopnik in predsednik okrajnega učiteljskega društva itd. g. Josip Rajšp v svojo hišo v Mariboru v zasluženi pokoj. — Težkim srcem občutimo ločitev g. nadučitelja. To je bil spreten mož, ki je tukaj njemu podeljeno službo opravljal od leta 1894. v težkem položaju v zvesti izpolnitvi svojih dolžnosti ter v požrtvovalni neutrudljivi delavnosti za dobrobit šole, učiteljstva in naroda. Želimo mu, da po dnevih težkega dela in trpljenja mirno v pokoji uživa sadove svojega poslovanja in naj se veseli uspehov, ki jih je dosegel v svojem delu. Nobena nesreča, noben temen oblak naj mu ne kali v krogu svojcev, lepega večera njegovega življenja. Ad multos annos.

— **† Josip Zupanek,*** šolski ravnatelj in nadzornik v pok. je nedavno v Celju premislil. Rajni je služboval kot učitelj v mnogih krajih Spodnje Štajerske in bil nadučitelj v Grižah, dokler ni prevzel poslova šolskega nadzornika za celjski okraj, ki je tedaj obsegal tudi Šmarje, Gornji grad in Laško. Bil je izborni pedagog in metodik, učiteljstvu pa vselej dobrohoten svetovalec, nepristranski in širokogrudni šef v dobi, ko to ni bilo lahko. Njegova zasluga je, da imamo danes vrsto lepih novih šol v okraju. Kakor je sam izhajal iz učiteljske familije, tako je tudi svojo strogo v slovenskem duhu vzgojeno deco posvetil večinoma učiteljskemu poklicu. Bil je osebnost, izklesan mož, ki je globoko imponiral s svojim značajem, nastopom in delom. Neizbrisen ostane spomin nanj vsem, ki so ga poznali...

* To poročilo je zaradi neljubih neprilik nekoliko zakasnelo.

— **Proslava Zupančičeve 50-letnice** so priredili gojenci ljubljanskega moškega učiteljskega društva. 23. januarja iz lastne inicijative in popolnoma samostojno. Vse točke obširnega programa, tako govore, deklamacije, pevske in glasbene točke so prednašali gojenci prav lepo, čustveno in z globokim zanosom. Tako slavi mladina sama svojega velikega učitelja!

— **Prošnja upraviteljem osnovnih šol v desnem in levem mariborskem srezu.** Tovariši šolski upravitelji dobe te dni položnice učiteljskega društva. Prosim jih ne razdeliti, temveč jih dati članom samo na ogled, zneske pa odtegniti od plače in nakazati Posojilnici v Maribor. Na zadnji strani položnice ne poročajte ničesar, kajti blagajnik dobi v roke samo posojilniško protiknjazico z zapisanimi zneski in s priimki članov, položnice pa ne. — S tov. pozdravom blagajnik.

— **G. minister socialne politike** je pod brojem 10.683 z dne 6. XII. 1927. izdal naredbo, s katero se dotedanji mezdni razredi od 1. do 7. s 1. januarjem 1928. uklinjajo in nadomestijo z novim 1. mezdnim razredom. — Okrožni urad za zavarovanje.

— **Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani** naznanja svojim članom in prijateljem, da je po naredbi finančnega ministrstva prevzela upravo monopolov sama prodajo vseh vžgalic od 1. januarja t. l. Družba je prejemala od vžgalic leta in leta veliko tisočakov; 1927. leta 23.810 Din. Ta prispevek od sledi izostane. **To je hud udarec za našo šolsko družbo**, ki vzdržuje ljudske šole in otroške vrtnice, podpira revne šolske otroke ter kupuje šolske in mladinske knjige in učila za šole ob jezikovnih mejah in v Prekmurju. Naša naloga bodi, da podpiramo izdatno našo šolsko družbo ter nadomestimo ta odpadek na drug način. Slovenci! Kupujte marljivo družbene razglednice, narodni kolek, razpečavajte računске listke! Vrzite kak dinar v družben nabiralnik! Spominjajte se Cirila i Metodaove družbe ob žalostnih in veselih dneih. P. n. učiteljstvo opozarjamo na dejstvo, da je Ciril i Metodaova družba edina med Slovenci, ki posveča pažnjo težavnemu delu slovenskega učiteljstva, zlasti ob severni meji. Tam ni skoraj najti šole, ki bi ne bila deželna dobrot Ciril i Metodaove družbe. Prosimo vse učiteljstvo, podpirajte nas, da bomo mogli vršiti še nadalje narodno obrambeno delo zlasti po onih krajih, kjer je naš narod ogrožen.

upoštevati otroke in dogodke, zato se bo moral pogostokrat bolj ali manj oddaljiti od svojega načrta in se udati otrokovi duševni želji.

Ker bo gotovo minilo šolsko leto, predno bo objavljen učni načrt za vse razrede, naj tudi učitelji drugih razredov uporabijo nekatere točke iz navedene snovi in naj jo po svoje in po otrokovem razumevanju razširijo in priokrojo.

Ne bi bilo prav, če bi kdo sicer učil in obravnaval snov, pa po metodah zastarelih učnih slik, ki še sedaj nudijo svojo pomoč brumnim učiteljem in učiteljicam. Take učne slike, zbirka brezčutnih in nenaravnih stavkov, so izhajale v naši didaktični literaturi ali pa so jih morali pisati učiteljskišniki, kot jih morajo pisati — sebi ali otrokom v škodo — še dandanes. Metoda je doživetje, postem pa prosti, družinski razgovori, pri katerih uporablja otrok svojo slovnico; tudi jezik je podvržen zakonu razvoja, zato ni pametno, da bi od otroka zahtevali, da bi svoj govor potvoril v govor, ki ni njegov ne koga drugega, ampak je šolski. Jezik je naraven izraz duševnosti, kakršna je duševnost, taka je govorica; bistvo govora je odkrito srčnost. Formulirani stavki, izgovorjani v šolskem tonu, so značilen znak stare šole, obenem pa tudi znak mentalitete zastarelih učiteljev in učiteljic. Nasprotno je naravno govorjenje znamenje moderniziranega pedagoškega duha. Pa naj ne misli, da bo spreminil ton, kdor ne bo spremenil duha; kajti vsak zunanj izraževalni gib je posledica notranjosti.

Zora vstaja dela se dan, ker Radion pere sam!

Razumna Mica uživa svoje življenje. Ne muči se z žehtanjem ali krtačenjem, za njo dela Radion. Radion sam? Ja!

Perite tako:

»Raztopite Radion v mrzli vodi, denite poprej namočeno perilo v to raztopino, kuhajte 20 minut, nato pa izplahnite!«

Perilo je čisto in snežno belo! Drgniti in krtačiti je nepotrebno, ker perilu in rokam samo škodi in — se postane mogoče lepši od tega?

Radion, idealno pralno sredstvo varuje perilo!

— Slovenska Matica objavlja: Poleg že v časopisih naznanjenih 33 poverjeništev so ustanovljena nadaljnja poverjenišтва ter so jih prevzeli gg.: 34. Celje: Anton Zorko, pis. predstojnik okrož. sod., za Celje, Sv. Jurij ob južni žel., Store Vojnik, Zalec; 35. Črno: melj; Niko Furlan, sodn. uradnik, za ves okraj; 36. Dolnja Lendava: Julij Amalietti, vodja zemlj. knjige, za ves okraj; 37. Krško: Jos. Vutkovič, ravnatelj mešč. šole, za Krško, Leskovec, Rajhenburg, Videm; 38. v istem okraju za Bregano, Čatež, Jesenice, Krška vas, Vel. Dolino: Marija Bostele, uč. teljica v Vel. Dolini; 39. Laško: Juro Kislinger, šolski upravitelj v Laškem; 40. Limbuš: Filip Podgornik, učitelj; 41. Metlika: Janko Čerček, sodnik, za ves okraj; 42. v škofje: loškem okraju za kraje Gorenja vas, Hostavlje, Javor, Leskovec, Stara in Nova Osejca, Poljane, Selce, Trata, Železniki, Ziri: Matej Miklavčič na Trati p. Gorenja vas; 43. Šmarje pri Jelšah: Martin Lavrač, viš. sod. oficijal, za ves okraj; 44. Vrhnika: dr. Avgust Leitgeb dež. sod. svetn. in sod. predstojnik, za ves okraj; 45. Osijek: Josip Kamnikar, učitelj glasbe v Osijeku, Opozarjamo na prvotni oklic, objavljen v vseh slovenskih dnevnikih. Za leto 1928. izidejo o Veliki noči 3 knjige, 1 znanstvena in 2 leposlovni za članarino 50 Din, plačljivo tudi v 5 mesečnih obrokih po položnicah ali ob sprejemu knjig. Prijave pri poverjenikih ali pismono družto.

— Ne v potu svojega obraza ampak s pomočjo moderne znanosti peri svoje perilo! Peri perilo ne da pereš, »RADION« pere sam, pa radi tega še danes kupi en zavitek. Ne škodi perilu.

— Zimski šport! Mnogo tisoč src začne pri tej besedi hitreje biti. Ni lepšega, kakor po mili volji vrveti v krasnem svežem, čistem in jasnem zraku; toda treba je čuvati se nahlade. Proti temu ne koristijo debeli šali in krzna, ali pa samo malo, nasprotno pa so neudobni. Ako pa na jeziku raztopiš po časi nekoliko »KAISERJEVIH PRSNIH KARAMEL«, tedaj si se sigurno zaščitiš proti prehlajenju dihal. Zaradi tega bi moral vsak športar imeti pri sebi škatljo »KAISERJEVIH PRSNIH KARAMEL« s tremi jeklami. Dobijo se v lekarnah in drogerijah.

Mimogrede omenim tudi, da je vsak učni načrt sam na sebi mrtev, dokler mu učitelj ne udahne svojega in otrokovega življenja, kot je Bog Adamu iz ilovice vdahnil človeško dušo. To dušo si mora učitelj ustvarjati in si jo izobrazovati, pri tem ne sme prezreti čustvovanja, ki daje pečat vsemu našemu življenju. Pred znanjem je zanimanje, navdušenje, domišljija, zato naj se učitelj bolj briga, da bo v otroku zbudil zanimanje do snovi, ki sem jih navedel v načrtu, kot pa da bi zahteval od otrok, da bi jih obvladali s pametjo in govorom. Ne učenje snovi, ampak vzgoja čustva in domišljije je najvažnejše za to delo.

Mnogo razlage bi bilo treba za čitanje, pisanje in računanje v I. razvidu. Opozarjam, da je tovariš Bregant spisal o tem večje delo ki bo prava uteha vsem onim, ki želijo praktičnih navodil. Dolžnost organizacije bi bila, da bi to knjigo čimprej založila, dolžnost vseh nas pa, da bi založništvo zagotovili takojšnjo razprodajo.

Vse one, ki soglašajo z načrtom, imajo proti njemu pomisleke, so jim stvari nejasne ali so do njega v kakršnemkoli interesnem razmerju, prosim, da mi sporočijo svoje mnenje, in sicer naravnost v Novo vas pri Ražek. To pričakujem zlasti od znancev, potem pa od onih, ki dajejo s svojim javnim delom smeri naši prenovljeni pedagogiki. Le s pozitivno kritiko in izjavami, v katerih se razodeva zanimanje in dobra volja, si bomo razčistili pojme in pognali idejo v delovanje.

(Dalje prihodnjič.)

— Kdor nima še Ročnega kataloga za leto 1927/28., ki stane le 16 Din in ki vsebuje vsestranska navodila, naj si ga takoj naroči v UČIT. TISKARNI, ker je v zalogi prav pičlo število izvodov. Ne zamudite prilike za nakup najcenejše knjižice, ki je že marsikoga obvarovala s svojimi nasveti in navodili občutne škode.

— Opozarjamo tovariše(ice) na inserat lekarne BAHOVEC, ki jo toplo priporočamo. — Enako naj se tovarišice in tovariši ozirajo pri nakupu in naročilih na tvrdke, ki inserirajo v »Učiteljskem Tovarišu«.

— Opozarjamo na inserat tvrdke ROZMAN in prosimo, da se p. n. učiteljstvo pri nakupu sklicuje nanj.

Iz Zveze državnih nameščencev za Slovenijo.

TRDA, NEIZPROSNA BESEDA.

Še pred nedavnim časom so nepoučeni mislili, da med nami ni več korupcije, tega najhujšega poveljnega zla. Oni, ki poznamo ves naš državni in upravni ustroj, pa smo vedeli, da se še vedno goljufa državljane, še vedno krade državi.

Ves strankarski ustroj, vsa od strank odvisna državna uprava (v Srbiji) je naravnost preračunana na nepošteno pridobivanje, večinoma na škodo države.

Nobena politična stranka, ki pravi, da je poštena in ji gre za dobrobit državljanov, ne bi smela sodelovati s stranko, ki ima in podpira korupcijonaše. Do eliminiranja teh elementov, makar cele stranke mora priti, ker prej ne bo reda in poštene uprave. In v dosedega tega visokega cilja se nam ni strašiti niti revolucije, s katero se je že grozilo. Ali kdo je sicer tisti, ki se je boji?

Poskusiti bo tudi — kdo se zopet boji, podati državi to dobroto — z nevtralnimi uradniško vlado — v tej bi smelo biti le polovica srbijanskih uradnikov — ki bi v nekaj letih izvela državo iz korupcijskega blata in iz nereda ter ustvarila podlago za nadaljnji gospodarski in kulturni razvoj države.

Ako pa so gospodarski krogi in mero-dajne osebe za to, da gresta še dalje letno 2 milijardi v žrelo korupcije, da vlada še dalje kaos in da se docela ubije državna misel, obdržite sedanji sistem. Potem pa ne tožite ako utegete iti naša ljubljana država k vragu, slovenski in sploh pošteni uradnik, ki nima zarade, pa med berače.

Odlomki iz uvodnega članka v »Našem Glasu« št. 2., glasilu Zveze drž. nam. za Slovenijo.

— Namesto zvišanja, hočejo znižati prejemke. V fin. odb. je vložen sledeči predlog dr. Sečero: Upokojenecem, ki so bili upokojeni pred dovršenimi 15. leti efektivne službe in ki na dan 1. septembra 1923 niso dovršili 44. leta starosti, ne pripadajo bod dneva uveljavljanja tega zakona osebne in družinske draginjske doklade, razen v služaju, ako so bili upokojeni radi bolezni. Te določbe se ne nanašajo na staroupokojence in vojne invalide. S tem členom se izpreminja čl. 331. finančnega zakona za l. 1927/28. Veliki župani ne morejo prejemati reprezentacijskih dokladov, ne od države ne od samoupravnih teles. Civilnim vojaškim in prometnim državnim uradnikom in upokojencem se z uveljavljanjem tega zakona zmanjšajo osebne in družinske draginjske doklade, in sicer: 1. v glavnih skupinah A I. kat. od 1. do 4. skupine za 10 odstotkov, v ostalih kategorijah in skupinah za 7 odstotkov; 2. v pomožnih in pripravniških skupinah po 5 odstotkov. Ta določba se nanaša na upokojence, upokojene po starem zakonu. Vse specialne doklade, bodisi po uredbi o draginjskih dokladah, bodisi po pravilniku o specialnih dokladah v denarju ali naravi državnim uslužbencem se zmanjšajo za 20 odstotkov. Vsi honorarji, nagrade in tantijeme se z uveljavljanjem tega zakona zmanjšajo

za 30 odstotkov. Civilni, vojaški in prometni državni uradniki ne smejo imeti brezplačnega stanovanja v naturi večjega od 4 sob za uradnike glavnih skupin in od 3 sob za uradnike pomožnih in pripravniških skupin. Izdatke za kurjavo in vodovod je dolžan nositi stanovalec. Uradniki in uslužbenci, ki imajo večje število prostorov, kakor je navedeno v tem členu, so dolžni plačati državni blagajni za vsak prostor po 1000 Din (!) mesečno. Ministrom se zmanjšajo osebne in družinske draginjske doklade za 20 odstotkov, narodnim poslaneem pa za 15 odstotkov.

— Z Seja zastopnikov Čin. Saveza iz države za ugotovitev skupne organizacije in borbe za uradniške pravice. Glavni Savez državnih nameščencev je pozval predstavnike vseh pokrajinskih zvez na plenarno sejo uprave nega odbora, ki se bo vršila 28. in 29. t. m. v Beogradu s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo predsednika o delovanju Glavnega Saveza za čas od 1. aprila 1927 dalje, o akciji glede predloga državnega proračuna za leto 1928/29. ter zlasti o reviziji uradniškega zakona in uredbi o razvrstitvi. 2. Poročilo predsedništva o uredbi glede penzijskega zaklada. 3. Regulacija sodniških plač z ozirom na položaj ostalih uradnikov I. kategorije. 4. Stik Glavnega Saveza z organizacijami državnih nameščencev v inozemstvu. (Mednarodna zveza državnih uradnikov in uradniške organizacije v drugih državah). 5. Splošno stanje naših organizacij z ozirom na izpremembo zveznega statuta in pristop novih strokovnih Udruženj v Glavni Savez. 6. Vprašanja in predlogi (med njimi zlasti predlog Zveze državnih nameščencev za Slovenijo glede ureditve pokojninskih prejemkov za tobačne delavce in delavke. Slovenijo bodo na plenarni seji zastopali načelniki Zveze državnih nameščencev za Slovenijo M. Paternoster in član odbora dr. Fr. Stegenšek, po eden zastopnik niž. uslužb. ter upokojenec, kakor je sklenila Zveza na seji 24. t. m.).

— Z Revizija uradniškega zakona. »Čin. novniški Glasnik« piše: Že pred kratkim je bilo javljeno, da je v ministrstvu pravde sestavljena komisija, ki ima na podlagi predlogov, ki so bili vposlani proti prejšnjemu osnutku za revizijo uradniškega zakona izdelati nov načrt. Po najnovejšem odloku pa je to delo prevzelo ministrstvo financ in je tamkaj tudi že sestavljena komisija, v kateri je tudi predsednik Glavnega Saveza državnih uradnikov dr. Jovanović, ki bo morda le imel toliko vpliva, da omogoči pri kompliciranih vprašanjih v komisiji tudi sodelovanje zastopnikov raznih organizacij včlanjenih v Glavni Savez. — Predsednik Saveza bo razpolagal z vsemi predlogi, ki so jih posamezne organizacije — oziroma zveze poslale Savezu in bode z lahkoto zastopal interese državnih uradnikov, le vprašanje je, v koliko se mu bode posrečilo uveljaviti zahteve državnega uradništva.

— Z Dom državnih nameščencev v Ljubljani. Mestna občina ljubljanska je prodala posojilniškemu konzorciju in Zvezi državnih nameščencev v sredini mesta, za ljubljansko kreditno palačo prostor za zidanje »Uradniškega doma«, kjer naj bi bila bodoča centrala državnih nameščencev v Sloveniji.

Pokret učiteljic.

— Ž In vendar je treba komentarja! Na dopis v »Učiteljskem Tovarišu« št. 27 z dne 19. januarja 1928 »Več kolegalnosti in zavesti za skupno delo« tole v pojasnilo in odgovor: Ne vem sicer na kateri šoli je bilo in katero mlajšo tovarišico misli dopisnik, z gotovostjo pa vem to, da na kmetih nekatere mlajše učiteljice preveč obremenjujejo. Poznam mlado učiteljico, ki služi šele 2 leti, se pripravila na usposobljenostni izpit in vendar mora skoraj ves čas svojega službovanja poučevati dva razreda. Naj li taka potem še prireja igre, se udeležuje po raznih društvih in se izžrpa že prva leta? Vse, kar je prav! Prva naša dolžnost je delo v šoli.

Kdor je tam na mestu, stori vse, kar je v njegovi moči, dela celo za dva, takega pustite v miru, da se pripravi za izpit, ki mu je pred durmi. Tisti, ki venomer kriči samo o izvenšolskem delu, tak navadno ni najboljši učitelj v šoli. Prav umesten je bil predlog iznesen pri anketi mariborskih šolskih upraviteljev: »Vrnite učiteljstvo šoli!« Večina učiteljstva iz srca pozdravlja ta predlog. Sama sem službovala celo vrsto let na kmetih, sem tudi mnogo izvenšolsko delovala, priznam pa, da sem bila v prvih letih preobložena z delom, kar ni ostalo brez posledic. Prav radi tega se zavzamem za naše najmlajše tovarišice. Ne izgovarjamo se: »Naj delajo, saj so mlade!« Mlajše moči imajo še dolgo službeno dobo pred seboj, morajo hraniti moči tudi za poznejša leta, da ne bodo po 20 službenih letih za vsako delo nesposobne. Vrh tega imajo najmlajše tovarišice komaj nekaj nad 1000 Din plače in si torej ne morejo privoščiti tako dobre in zadostne hrane kakor starejši. Zato nikakor ni tovariško, da nalagamo vsako večje in težje delo mladim uprav zato, ker so mladi. Delo se mora enako komerno porazdeliti med mlajše in starejše. To je pravično. Pač več tovarištva, več socialne ljubezni je treba v naših vrstah!

Ivanka Čegnarjeva.

Samoizobraževalna akcija Pov. UJU.

PROGRAM ZA II. IZOBRAŽEVALNI TEČAJ UJU POVERJENISTVA LJUBLJANA.

Poverjenišтво objavlja glasom sklepa VII. pokrajinske skupščine in Kranju naslednji program za II. izobraževalni tečaj:

1. Iz zgodovine Slovencev v 19. in 20. stoletju:
 - a) Gospodarski in političen razvoj.
 - b) Razvoj znanstva in šolstva.
 - c) Razvoj umetnosti.
2. Žena v zgodovinskem razvoju, s posebnim ozirom na Slovenijo.
3. Delovna šola.
4. Nadaljevalno šolstvo.
5. Izvenšolsko delo učiteljstva.

Objavljamo ta program že sedaj, čeprav nas loči do II. tečaja še dobrih pet mesecev, da imajo vsi udeleženci možnost pripraviti se temeljito na razpravne teme ter prispevati tako k poglobitvi in vsestranski pojasnitvi teh važnih problemov. Kraj, čas in vse druge podrobnosti se bodo naznanili pravočasno, vsekakor najpozneje do konca maja.

Poverjenišтво UJU Ljubljana.

— oio Priročna knjižnica. Za privaten študij in za poglobitev v razpravne teme v izobraževalnih kroških priporočamo vsem, ki vedo ceniti veliko važnost tega študija, da si naroče priporočene knjige v prvi brošuri za svojo priročno biblioteko. Navadna dopisnica na poverjenišтво UJU (Učiteljska tiskarna), na kateri naj se navedejo številke priporočenih knjig ter višina mesečnega obroka, zadostuje. Osrednji izobraževalni odsek poskrbi rade volje vse ostalo. Pri tej priliki opozarjamo, da so vse omenjene knjige zelo poceni: za nemške je cena od 25—28 Din, za slovenske pa od 6—12 Din, razun dveh Ušeničnikovih, ki stanejo 25 Din.

— oio Poročila o krožkovih sestanih, ki se sestavijo v dveh izvodih naj se odposilijo na Poverjenišstvo UJU — Ljubljana (Učiteljska tiskarna) ter na naslov referenta za samoizobražbo pri lastnem društvenem odboru. Poročila naj bodo zelo kratka, a vsebovati morajo vendarle vse bistvene podatke. Statistika krožku pripadajočih ter navzočih članov naj ne manjka v nobenem poročilu. Nato sledi kratko označen razpravni predmet. Važno pa je, da se označi ime

morebitnega referenta iz kake druge snovi, ki je lahko čisto samostojna, ali pa iz one, ki ilustrira razpravni predmet, t. j. izvlečki iz privatne lektire. Končno naj se omenita vedno tudi dan in ura prihodnjega sestanka. Samostojni predlogi in nasveti krožkov so toliko za centralno, kolikor za vse učiteljsko velikega pomena, zato naj se tudi ti nikdar ne izpušče iz poročila. Potrebujemo medsebojnih pobud, če hočemo zainteresirati vse članstvo in uspeti s to prepotrebno akcijo.

—oio Delo po krožkih:

67. Muta. Prvi sestanek 25. novembra l. l. Od 14 članov navzočih 5. Razpravljal je o pomenu krožkov.

68. Muta. Drugi sestanek 12. t. m. Prisotnih 10. Predelal je navodila za študiranje po krožkih. Nato je razpravljalo o gospodinjstvom-nadaljevalnih šolah in o dekliških krožkih.

69. Moste pri Ljubljani. Prvi sestanek 17. t. m. Udeležba od 28 članov 14. V razpravi je bilo izvenšolsko delo učiteljstva. Prihodnji sestanek 30. t. m.

70. Sv. Lenart v Slov. goricah se je sestel prvič 16. t. m. Od 15 članov prisotnih 13. Razpravljalo je o pomenu in važnosti samostojne izobrazbe, o gospodinjstvom-nadaljevalnih tečajih ter o izvenšolskem delu učiteljstva.

71. Št. Vid nad Ljubljano. Je zboroval tretjič 13. t. m. Prisotnih 8. V razpravi izvenšolsko delo učiteljstva in dekliški krožki.

72. Jesenice. Drugi sestanek se je vršil 14. t. m. Od 33 članov prisotnih 32. Razpravljalo je o renesansi in humanizmu ter o vplivu renesanse na šolstvo. Popoldne je bilo hošpitaranje v I. razredu, kjer je tov. Pibovec demonstriral pouk v smislu delovne šole. Sestanki krožka so se določili na vsake tri tedne.

73. Slovenjgradec. Prvi sestanek 15. t. m. ob navzočnosti 16 članov (od 20 članov spadajočih v ta krožek). Razpravljalo je navodila za delo po krožkih ter diskutiralo 5. in 1. poglavje iz prve brošure. Prihodnji sestanek 5. februarja t. l.

74. Zalog. Prvi sestanek 19. t. m. Od 27 članov navzočih 18. V razpravi navodila in izvenšolsko delo učiteljstva. Prihodnji sestanek 31. t. m. v Dev. Mariji v Polju ob 14½.

75. Teharje. Drugi sestanek 19. t. m. Od 13 članov prisotnih 10. Diskusija o 1. poglavju iz brošure »O liberalizmu«. Nekateri člani so prinesli s seboj izpiske in knjige v ilustracijo obravnavanega predmeta. Prihodnji sestanek v prvi tretjini februarja.

76. Trbovlje-Vode. Prvi sestanek 12. t. m. Od 24 članov se ga je udeležilo 21. V razpravi 1., 3., 4. in 5. poglavje iz prve brošure ter o spisu v delovni šoli.

77. Ljutomer. Prvi sestanek 12. t. m. Navzočih 15 od 21 spadajočih članov. Razpravljalo je o navodilih ter o 5. poglavju iz brošure. Razdelila se je razlaga raznih terminov med posamezne člane. Izdelal se je seznam priporočenih knjig, ki jih imajo nekateri že na razpolago. Prihodnji sestanek 26. t. m.

78. Ljubljana — učiteljske: Peti sestanek 21. t. m. ob udeležbi 16 članov. Razpravljalo je 5. poglavje iz brošure ter o možnosti izdajanja lastnega lista za učiteljske (ce).

79. Marenberg. Drugič je zboroval tam mošnji krožek 19. t. m. Od 12 članov prisotnih 7. Razpravljalo je o pomenu izobraževalnih krožkov ter o 1. poglavju iz brošure »O liberalizmu«.

80. Velenje. Drugi sestanek se je vršil 18. t. m. Udeležba 17 od 22. Tov. Mlinšek je razpravljalo o tem, kakšna bodi naša izobrazba ter zaključil s pozivom, da skrbi »oio« tudi za snov, ki bi šla za moralnim dvigom učiteljstva. Nato so se razpravljala navodila za delo po krožkih. Končno je govoril tov. Gradišnik o pletarstvu, tov. Bratko vič pa o metodi petja.

Pevski zbor UJU učiteljstva.

—pev. V času, ko govorimo in pišemo o našem pevskem zboru ter o njegovih zaslugah za naš stan, ne moremo in ne smemo preko nekega poglavja, ki tvor pri zboru samo zase celoto in se zrcali v imenu

Marko Bajuk,

predsednik pevskega zbora učiteljstva UJU.

Nosilec tega imena je v tako tesni zvezi z učiteljskim pevskim zborom, da mi je težko ločiti pojma, kaj je pevski zbor učiteljstva in kaj je Marko Bajuk. Uverjen sem, da je vsak pevec v dno duše prepričan o neločljivosti teh dveh.

Bilo je ob rojstvu zbora pred dobrimi dvema leti. Mnogo sodelavcev je bilo takrat, vsaj upali smo, da so. Toda zapustili so zbor kot potapljačo ladjo, ko so se pokazale prve, navidez nepremagljive ovire, ki pa jih je potem Marko Bajuk sam s svojo železno voljo omilil, danes pa lahko mirno trdimo, skoro docela premagal. Priden kot mravlja, vztrajen optimist, odkrit tovariš, je v najhujših časih, ki so topli njega na eni in zbor na drugi strani, pozabil lastno gorje in skremenito žilavostjo potegnil zbor zopet v življenje in delovanje.

Tovariši! Ako pomislite, da je Marko učitelj-profesor, družinski oče, v teku par mesecev trikratni deložiranec, ki se je istočasno vzdržal pri naših tečajih kot pevec in predsednik, a pohoštyo mu je bilo na cesti, nisem povedal še vsega... On je bil tisti, ki je med odmori nešteto krat posređoval za zbor in posamezne člane tu in tam, zvečer pri seji zopet poln navdušenja razvijal svoje načrte in žrtvoval nešteto noči kot litograf not in to sameat v svoji osebi, ker mu dan ni nudil proste ure...

Marko je — Belokranjec...

Tisti tovariši, ki nosite v svojih srcih lastni »svetovni« politični nazor, katerega ne morete žrtvovati skupnemu višjemu cilju, pojdite v šolo k Marku Bajuku. On vas nauči, kako se lahko spravi v sklad ljudi različnih prepričanj, ki pa imajo le gotov skupen cilj, ne da bi bili od svojega voditelja niti najmanjše žaljeni v svojem zasebnem prepričanju. Ustvariti tako ozaře se je posrečilo v polni meri ravno Bajuku. Zato zbor obstoja in v velikih skokih napreduje.

Eno pa ostane pribito, kar naj si zapomni vsak tovariš: Pevskega zbora učiteljstva UJU v Ljubljani brez Marka Bajuka danes ne bi bilo.

—n.

Iz oblastnih šolskih odborov v Sloveniji.

OBLASTNI ŠOLSKI ODBOR V MARIBORU.

Širši oblastni šolski odbor v Mariboru je na svoji zadnji seji dne 10. decembra pr. l. obravnaval in sklenil nastopne važne zadeve za šolstvo in učiteljstvo:

Šolske zamude.

Izdelal je »Pravilnik« o posejanju šol in obravnavanju šolskih zamud in sklenil izdati še potrebno »Navodilo«. Popravlil in pri kroljil je vse obrazce potrebnih tiskovin tako, da so v skladu z novim pravilnikom. Vse tiskovine morajo krajni šolski odbori naročiti pri oblastnem šolskem odboru (?). Uporaba vseh drugih tiskovin je nedopustna (?).

Proračuni šolskih odborov.

Obravnaval in odobril je naknadno došle proračune krajnih šolskih odborov. Vse neutemeljene vloge: prizive, pritožbe itd. je dosledno zavrnil.

Proračun oblastnega šolskega odbora za leto 1928. predvideva nastopne postavke:

1. Osební izdatki: vodja pisarne uradni, zapisnikar in blagajnik 29.000 Din. —
2. Materialni izdatki: pisarniške potrebščine, knjižnica, inventar 19.400 Din. —
3. Potni stroški in dnevnice za člane bivačice izven sedeža oblastnega šolskega odbora 18.000 Din. —
4. Za oblastni šolski fond 10.000 Din. —
5. Za komisije in revizije krajnih šolskih odborov 10.000 Din. —
6. Razni nepredvideni stroški 5000 Din. — Skupaj 91.400 Din.

Od blagajnika oblastnega šolskega odbora g. prof. Finka nastavljena postavka

400.000 Din za podpiranje šolstva v oblasti je bila odklonjena iz razloga, da nima oblastni odbor zanj kritja.

Šolske doklade.

Proračunskemu osnutku se doda še sledeči, soglasno sprejeti predlog: Glede 7% doklad, ki so jih svojčas prispevali krajni zastopi v deželni šolski sklad za bivšo vojvodino Štajersko in ki se danes iztekajo v državno blagajno, in glede 30% zapušinskih pristojbin, naj oblastni odbor potrebno ukrene, da se uporabljajo dohodki teh postavk za oblastni šolski fond.

Šolski fondi.

Glede zbiranja krajevnih šolskih fondov se soglasno sprejme sledeči predlog: Zbiranje šolskih fondov je dolžnost krajnih šolskih odborov po čl. 7. točke »k« naredbe o »krajnih in oblastnih šolskih odborih« in se priporoča krajnim šolskim odborom, da prispevajo v krajni šolski fond najmanj 5% letnega šolskega proračuna, z dodatnim predlogom: Oblastni šolski odbor more v upoštevjanju vrednih slučajih gospodarsko šibkejšim občinam dovoliti nižji odstotek (%) oziroma popoln spregled.

Okrožnice oblastnega šolskega odbora.

Odobrene so bile naslednje okrožnice: (so že izšle) a) glede šolskih zamud, b) krajnih šolskih odborov, c) nagrad šolskim upraviteljem kot tajnikom krajnih šolskih odborov, d) pravic učiteljstva do brezplačnih stanovanj in kuriva.

Objava sklepov v »Učit. Tovarišu«.

Prošnji UJU za objavo sklepov ožjega in širjega oblastnega šolskega odbora v »Učit. Tovarišu« se soglasno ugoti.

Važnejši predlogi.

Nadalje se soglasno sprejmejo še sledeči predlogi:

1. G. okr. fin. ravn. dr. Povalej: Seje ožjega oblastnega šolskega odbora naj se vrše vsaj enkrat v mesecu, po potrebi pa še večkrat, širjega oblastnega odbora pa najmanj štirikrat v letu.
2. Tov. Levstik: Iz kredita šolarske knjižnice, naj se naročita obe pedagoški reviji »Popotnik« in »Slovenski učitelj«.
3. Tov. Hren: a) Naj se skuša doseči, da ne bo obvezna naročitev »Prosvetnega Glasnika«. b) Da se prepreči nameravana uvedba 10 Din takse v osnovnih šolah. c) Naj se skuša preprečiti cenitev učiteljskih stanovanj odnosno onih šolskih upraviteljev, ker so to last krajevnih šolskih odborov — v nasprotnem pa naj se iztekajo odtegljaji v blagajno krajevnih šolskih odborov.
4. Tov. Firm: Naj se odpravi kolkovanje osnovnošolskih izkazov.

Nadaljevalno šolstvo.

Občni zbor strok. društva učit. obrt. nad. šol za mariborsko oblast se vrši v četrtek, dne 2. februarja t. l. ob 10. uri na deški meščanski šoli v Mariboru s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo odbora in nadzorstva.
2. Volitve novega odbora.
3. Določitev rednih in izrednih prispevkov.
4. Odločitev o stavljenih predlogih.
5. Predavanje: O bistvu kolektivne pogodbe.

Javite vse predloge za občni zbor vsaj 4 dni pred zborom pisмено predsedniku.

Odbor.

Miroslava Leitgeb, Ljubljana, Jurčičev trg 3
Izdelovanje ročnih in strojnih vezenin. Predtiskarija — Zaloga DMC in vseh potrebščin za vezenje. —

Kune in vse druge kože divjačine

kupuje v vsaki količini

D. Zdravič

Ljubljana, Florjanska ulica št. 9

Pralnico, likalnico in bogato izbiro vsakovrstnega perila, kakor tudi nogavic in žepnih rut priporoča po nizkih cenah

Hed. Šare, Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 5.

Nogavice, rokavice, pletenine, bluže, kravate itd. po najnižjih cenah vedno v največji izbiri

F. M. Rozman, Ljubljana, Židovska 7.

Naša gospodarska organizacija.

DELOVANJE UČITELJSKE SAMOPOSNOČI OD ZADNJEGA OBČNEGA ZBORA.

(Poročal tov. Ivan Kocijančič na izrednem občnem zboru dne 28. decembra 1927 v Ljubljani).

Občni zbor. — Odborove seje.

Zadnji redni občni zbor se je vršil 18. julija 1926 v Celju. Daljše poročilo o tem zboru ste čitali v »Učit. Tovarišu«. Od tega zbora do danes je imel društveni odbor 9 sej, v letu 1927. — šest. Popolnega zaključka za leto 1927. Vam danes še ne morem podati, ker poslovno leto še ni zaključeno; zadovoljite se pač z važnejšimi podatki iz te dobe.

Važnejši podatki.

Občni zbor v Celju je sprejel že 44 starejših priglasičencev — nad 45-letnikov. S tem je napravil zadnji izjemo in definitivno zaključil sprejeme, ki ne bi bili v skladu z društvenimi sklepi in pravili.

V tem poslovnem letu je društveni odbor mnogo razmišljal in razpravljalo na več sejah o novih virih, ki naj bi pomagali članom v potrebi, zlasti v boleznih. O tem se bo obširneje razpravljalo in sklepalo pri poznejših točkah današnjega dnevnega reda.

Društvena uprava je redno obveščala društvene člane o vseh izprehembah v društvu, skrbela za redno plačevanje članskih prispevkov, izplačevala in nakazovala posmrtnine ter iztirjaval obzirno, a vendar strogo po pravilih večje zaostanke od članov-zamudnikov.

Pregled članstva.

Dne 18. julija 1926 je imela U. S. 1936 članov. Do konca leta 1926. je naraslo število na 2027 članov. V letu 1927. do danes je bilo vpisanih v člansko knjigo 175 novih članov. V vsi dobi — od zadnjega občnega zbora do danes — je vstopilo 301 novih članov. V letu 1927. je umrlo 30 članov, izstopilo 11 članov, izključenih je bilo 30 članov. Žalostno je zadnje število, a bilo je neizogibno, ker mora biti v društveni upravi red in enakopravnost za vse člane. Danes ima U. S. 2122 članov.

(Dalje prihodnjič.)

Stanovska organizacija UJU

POGAJANJA MED UJU IN EDINSTVOM.

Ker hočemo, da je vse naše članstvo točno poučeno o pogajanjih, poročamo o nadaljnjem poteku nastopno:

Tovariš Gangl je sklical za dan 19. januarja sejo, ki jo je naznanil obema stranema, nakar pa je prejel od predsednika Edinstva dopis v katerem pravi:

»Na pismo z dne 14. t. m. odgovarjam sledeče:

Zborovalci »Edinstva« so dne 6. januarja t. l. sprejeli sporočeno točko 2. svojih sklepov z odločnim pristavkom, da mora poverjeništvu UJU tiskovno tožbo proti tov. Jelencu brezpogojno umakniti, ker šele potem nastopi resnično premirje med obema stranema.

Merodajno za ta sklep je bilo posebno dejstvo, da inkriminirana mesta iz »Edinstva« niso bila nič drugega, kakor dopustna kritika razmer in položaja.

Ker poverjeništvu UJU sedaj zahteva, predno odstopi od tožbe, izjavo tov. Jelencu, je sklep »Edinstva« v točki 2. postavljen v odvisnost od te izjave. V ta namen je potrebno, da se tov. Jelencu izreče o tej zahtevi UJU, šele potem je mogoče daljno razpravljanje.

Nastal je nov položaj, katerega ni pooblaščen nihče od nas na svojo roko reševati, ker smo vezani na sklepe zborovanja v teh dveh točkah.

Zato nisem na sestanek 19. t. m. za sedaj nikogar povabil in se ga tudi sam ne udeležim dotlej, da izvem mnenje tov. Jelencu.

Blagovolite ta sklep poslati poverjeništvu UJU.

S tovariškim pozdravom!

A. Germek l. r.,
t. č. predsednik.

Poverjeništvu je na ta dopis odgovorilo dne 19. januarja t. l. tov. E. Ganglu sledeče: »Vodstvo poverjeništvu je razpravljalo o Vašem dopisu z dne 17. januarja t. l. na svoji redni seji dne 18. januarja t. l. ter na pravilo sledeči sklep:

Poverjeništvu je predložilo s svojim dopisom z dne 12. decembra 1927. šte. 663 in z dne 17. decembra 1927. šte. 693 (Glej »Učit. Tovariš« šte. 23 z dne 22. decembra 1927!) temeljne pogoje, ki je z njimi dala bazo za združenje.

Temelja, ki je bil podan na celjski skupščini, nimamo pravice izpreminjati in obžalujemo, da so bili naši poizkusi brezuspešni. Beležimo kot kronisti, da smo čuli iz vrst članstva »Edinstvo«, ki so bili navzoči na občnem zboru 6. januarja 1928 v Ljubljani, da se je sklenilo zahtevati ustavitve tožbenega postopka proti tov. Jelencu šele po razdruženju »Edinstva« in ne kot pogoj za premirje.

UJU — poverjeništvu Ljubljana.

Zborovanja krožkov:

— VRHNIŠKI KROŽEK UJU zboruje v torek, dne 31. januarja t. l. ob ¼15. uri v prostorih osnovne šole na Vrhniki. Tovariši (ice) pripadajoče vrhniškemu krožku vabim (brez posebne obvestila), da se istega gotovo udeležite.

Tvrdka „MELA“

D. Z. O. Z.

SPECIJALNA TRGOVINA
VSEH VRST KRAVAT

LJUBLJANA. Dunajska c. 9

Damam z dežele je posebno priporočljivo **trajno kodranje** in **vodna ondulacija**. Separirani oddelek za **specialno barvanje las v vseh niansah**, kakor tudi za izvrševanje vseh lasnih del se priporoča

M. Podkrajšek frizer za dame in gospode, Ljubljana
Sv. Petra cesta 12.

Smučarji na „dilce“

toda samo v »BRAJERJEVIH« specialnih smučskih čevljih. V zalogi vse vrste sportnih čevljev, »gojzerji«, lovski itd. — Cene najnižje pri J. BRAJER, Breg 1.

Sveže, najfinejše norveško **ribje olje** iz lekarne dr. G. Piccoli-ja v Ljubljani se priporoča bledim, slabotnim osebam.

Naročila točno po povzetju.

= DOMŽALSKI KROŽEK ima sestanek v nedeljo 29. januarja 1928 ob 14. uri v domžalski šoli. — Mayer.

Vabila:

= KONJIŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO zboruje v sredo 8. februarja 1928 ob 10. uri v deški osnovni šoli v Konjicah. Dnevni red: 1. Dopisi. 2. Izvolitev podpredsednika in tajnika. 3. Samoizobrazba učiteljskega. Poroča poverjenik tov. Andr. Skulj. 4. Ustanovitev krožkov. 5. Slučajnosti. — Alojzij Berčec, t. č. predsednik.

= UČITELJSKO DRUŠTVO LITIJ SKEGA SREJA zboruje dne 6. februarja 1928 ob 9. uri dopoldne na učiteljskem v Ljubljani — s poročili funkcionarjev in par aktualnimi predavanji. Iz tehtnega razloga pa opozarja odbor vse pristojne upravitelje da zanesljivo in pravočasno službenim potom obveste pristojno 1. instanco (sresko poglavarstvo), katere učne moči se tega zborovanja v resnici udeležijo. Pomintveno, da je isto že javljeno in odobreno vzeto v znanje. Z ozirom na važne skupne interese in na statusni koncert, ki se ta dan vrši, pričakujemo čim častnejše udeležbe!

= ZBOROVANJE / KAMNIŠKEGA UČITELJSKEGA DRUŠTVA se vrši dne 11. februarja t. l. ob 10. uri v Kamniku z običajnim dnevnim redom. — Ivo Hrovat, tajnik.

= OBCNI ZBOR UČIT. DRUŠTVA ZA SREZ LJUTOMERAGORNJA RADGONA se bo vršil v soboto, dne 11. februarja ob 10. uri predpoldne v šoli v Gornji Radgoni. Dnevni red: a) Situacijsko poročilo volitev odbora. b) Samoizobrazba. c) Reforma šole. d) Izvenšolsko delo. d) Slučajnosti. K obilni udeležbi vabi odbor.

Poročila:

+ KAMNIŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO je zborovalo dne 15. novembra 1927 v Domžalah.

Zborovanja se je udeležilo 43 članov.

Situacijsko poročilo. Prečita se dopis UJU glede vabila neveljanih tovarišev k pristopu, kar se je že izvršilo. Dalje prečita tov. predsednik dopis, glede protesta v zadevi tov. Flerčeta. Po prečitani dopisa glede ne-discipliniranosti pri volitvah se razvije debata. Tov. Mayer predlaga naj si izvolimo na prihodnjem običnem zboru kandidate za učiteljsko disciplinsko sodišče. Tov. Kabaj sporoča, da šole, ki so prišle iz mariborske v ljubljansko oblast, niso mogle voliti in na teh je 9 učnih oseb.

Tovariš Arrigler poroča o anketi pov. UJU s šol. uprav.

Tovariš predsednik očrta naše razmerje do Učit. tiskarne. V debato posežejo tovariši Mayer, Stenovec in Arrigler.

Samoizobraževalni tečaj UJU v Ljubljani. Tovariš Igljč poda kritične opazke glede samoizobrazbe.

Omenja, da sta za nemoteno posvetitev poklicu potrebna kruh in poklicna svoboda. Da se odpravi družabno zlo je potreben solidarizem, ki stremi za npravnstveno usmerjenje.

Razvije se debata pri kateri tov. Arrigler omeni, da moramo biti politično toliko zreli, da bo lahko vsak podal nemoteno svoje mnenje. Na predlog tovariša Mayerja se debata prelazi na krožke.

Slučajnosti. Tovariš Arrigler vabi k celokupnemu pristopu k Učiteljskemu konviktatu, kar se sprejme.

Na predlog tov. predsednika se soglasno sprejme, naj pošiljajo na državno skupščino delegata le učiteljska okrožja, ne društva. Sprejme se tudi predlog tov. Arriglerja, naj se varčuje tudi pri državnih skupščinah.

Prihodnje zborovanje se določi za februar v Kamniku.

+ UČITELJSKO DRUŠTVO ZA KOZJANSKI OKRAJ je zborovalo dne 5. novembra 1927 ob 10. uri v Kozjem.

Situacijsko poročilo: Prečitajo se sledeči dopisi:

a) Dopis glede izvenšolskega delovanja učiteljskega se vzame na znanje.

b) Z ozirom na dopis kamniškega učiteljskega društva, ki protestira zoper ukinitve brezplačnega ogreva, se konstatira sledeče: Ministrstvo prosvete je z brzojavko št. 55.846 ukinilo brezplačni ogrev; z ugotovitvijo vrednosti službenih stanovanj (Veliki župan mariborske oblasti P. broj 4246/27) nam bo ukinjeno brezplačno stanovanje. Krajevni šolski odbori nam bodo prepustili stanovanje brezplačno na podlagi katerega dejstva nam ne gre v členu 3., točka s) določena nagrada za prisilne posle pri krajevnem šolskem odboru: zato zahtevamo šolski upravitelj tukajšnjega društva, da se sistirata gornji odredbi, sicer bomo s 15. decembrom od-

ložili funkcijo zapisnikarja pri krajevnem šolskem odboru.

c) UJU pov. Ljubljana nam je poslalo dopis v katerem poziva vsa društva, da odpošljejo protestno brzojavko min. prosv. dr. Kumanudiju in na Izvršni odbor UJU, da se obdrži osnovnošolski referent Pavel Flerčec, ref. min. prosvete na svojem mestu v odseku za Slovenijo. Dopis se vzame na znanje, brzojavka se je odposlala.

Reforma šole: Tov. Humar poroča o delovni šoli. Po njegovih izjavah se razvije živahna debata, v katero poseže več članov.

Predavanje: Tov. Hernaus poroča o socialnem vprašanju. Obema poročevalcema je članstvo z zanimanjem sledilo. Tov. predsednik se jima zahvali za zanimivi poročili.

Pri slučajnosti oddajo nekateri člani listke, na katerih so zabeleženi naslovi predavanj ki jih želi članstvo slišati na prihodnjih zborovanjih.

Točka o samoizobrazbi je izpadla.

+ UČITELJSKO DRUŠTVO ZA ORMOŠKI OKRAJ je imelo redni letni občni zbor dne 7. decembra 1927 v Ormožu.

Situacijsko poročilo. Predsednik tov. Rosina otvori zborovanje ter poroča o prisrčnih stikih našega društva s sosednimi hrvatskimi učiteljskimi društvi, kar je dovedlo do enega skupnega zborovanja vsako leto.

Statistika. Število učiteljskega v okraju je 64. Število članstva v okraju je 55. Število udeležencev pri zborovanjih je 37.

Poročila. O zadnjih dveh sejah širjega sosveta izčrpno poročata tov. Pinterič in Rosina.

Samoizobrazba. V področju našega društva se ustanove štirje krožki. Prvi krožek tvorijo šole Ormož, Hum in Središče, sklicatelj Vlado Porekar, učitelj v Ormožu, število članstva 20. Drugi krožek obsega šole Velika Nedelja in Sv. Lenart, sklicatelj Klemenčič Vlado, učitelj pri Veliki Nedelji, število članstva 12. Tretji krožek tvori šole Sv. Tomaž in Runč, sklicatelj Poplatnik Franjo, šolski upravitelj Sv. Tomaž pri Ormožu, število članstva 11. Četrti krožek obsega šole Sve-

tinje, Sv. Miklavž in Sv. Bolfenk, sklicatelj Klajnsčak Miroslav, šolski upravitelj pri Sv. Bolfenku na Kogu, število članstva 12. Kot posredovalec med temi krožki in UJU poverjeništvu Ljubljana fungira Vennigerholc Miroslav, učitelj v Središču.

Volitve. Izvolijo se ponovno vsi dosednji odborniki, razen enega, ki se je preselil in se na njegovo mesto izvoli tov. Olga Šijanec.

Sklep. Da ne stoje tovariši izven društva, češ, da tudi tako lahko prisostvujejo zborovanjem, se sklene na predlog tov. Najžerja, da sme vsak tovariš le enkrat prisostvovati kot gost našemu zborovanju.

Nove knjige.

—k »Naše gorice«. 1. številka, II. letnika tega prvovrstnega ilustriranega mesečnika za pospeševanje kmetijstva se te dni razpošilja. Naše gorice« so glasilo Vinarskega društva v Mariboru in obravnavajo vse panoge kmetijskega gospodarstva prav izčrpno in temeljito. Ta strokovni list bi moral imeti vsak kmetovalec, vsak viničar, vsaka šola, pa tudi vsak poslanec in inteligent sploh, ki se kot prijatelj dobre kmetijske stvari za taka gospodarska vprašanja mora zanimati. Vsa pojasnila daje Vinarsko društvo v Mariboru, na ogled pa se »Naše gorice« ne pošiljajo, ker mora vsakdo neznatno članarino, odnosno naročnino (letos 30 Din, lanske kompletni letnik stane samo 20 Din, elegantne platnice zanj pa 19 Din), plačati vnaprej. Kdor hoče dobro naložiti to skromno vsotico, naj stopi v krog čitateljev »Naših goric«, kar mu bo neslo tisočere obrestil!

—k Mariša. Drama v petih dejanjih. Spisala Al. in V. Mrštik. Poslovenil Fran Albreht. V Ljubljani 1928. Založila Tiskovna zadruga. Zbirka oder 18. zv. 92 str. Cena 18 Din. — Snov drame je povzeta iz kmetijskega življenja na Moravskem. — Drama je na češkem zelo priljubljena in je njen prevod prirejen tako, da se lahko uprizarja tudi na podeželskih odrih. 11 moških in 10 ženskih vlog.

Kaiserjeve
prsne
karamele
s „3 jelkami“

Proti
kašlju
katarju

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par, Najmanjši znesek Din 5.—.

MOJSTRSKE VIJOLINE

fine, od Din 1000 naprej. Vse glasbene potrebščine. Novodobne strune, ki trajajo na leta. Popravila strokovno. M. Mušič, Ljubljana, Selenburgova 6.

PREMOG, DRVA, KOKS

D. Čebin, Wolfova 1-II. Tel. 27-56.

Volno, bombaž

za strojno pletenje in ročna dela
dobite po najnižjih cenah pri
PRELOGU, LJUBLJANA, Stari
trg 12, Židovska ulica 4.

Sedemdeset knjig samo za Din 250.—

dobe šole in posamezniki izmed osnovnošolskega učiteljstva, če jih naroče direktno pri Slovenski šolski Matici v Ljubljani. Zbirka obsega po eden komad vseh razpoložljivih Matičnih publikacij od 1. 1901. dalje, ki stanejo v knjigar- niški razprodaji okroglo Din 900.—. Plačljivo v dveh zaporednih mesečnih obrokih. Poslužite se ugodne prilike!

TVORNICA KEM. IN OLJ. BARV LAKOV, FIRNEŽA IN TEKSTILNE DRUŠTVA Z.O.Z. LJUBLJANA

ORIENT

LAKI TERPENTINE COPIČI FIRNEŽI SOLSKE BARVE SUHE BARVE PRISNE ODNE BARVE UMETNIŠKE BARVE PRAŠNO ODNE

PRODAJALNA DUNAJSKA C. 14 LJUBLJANA

POLEG TRGOVINA SCHNEIDER ZVEROVŠEK

PRVOVRSTNI MATERJAL-NIZKE CENE!!

RESTAVRACIJA »NOVI SVET«

V LJUBLJANI, GOSPOSVETSKA CESTA ŠT. 14.

Priznana dobra kuhinja, posebna soba za sestanke; sprejema naročila za skupne obede po zmernih cenah. Postrežba točna i solidna.

SREČKO POTNIK IN DRUG

parna destilacija, izdelovanje sadnih marmelad ter sadnih sokov i. t. d.

LJUBLJANA, METELKOVA ULICA ŠT. 13

Najlepši dobiček za šolarsko tombolo „Podmladka rdečega križa“ so posamezne številke „Zvončka“, uprava UJU na razpolago po znatno znižanih cenah. Cena posameznim številkam je samo 1 Din (brez poštne).

P. n.

Šolam in šolskim upraviteljem
uljudno priporočam

vse vrste šolskih zvezkov iz najboljšega brezlesnega papirja. — Sprejemam tudi vsa druga v knjigoveško stroko spadajoča dela.

ANTON JANEŽIČ
LJUBLJANA, FLORJANSKA 14.

KNJIGOVEZNICA IN INDUSTRIJA ŠOLSKIH ZVEZKOV.

Franc Lukič

Ljubljana
Stritarjeva ulica št. 9

Priporoča se
konfekcija
in
modna
trgovina

Zvonček

1. 1919, 1920, 1921, 1924, 1925 ima
na razpolago upravo „Zvončka“,
Ljubljana, Francišanska ulica 6.

Važno! Pouk v krojnem risanju in prirojanju damskih oblek daje edina oblast. strok. izprašana učiteljica **ROZA MEDVED**, Ljubljana, Mestni trg 24 (pred rotovžem).

Kroj je najnovejši, za vsakega lahko razumljiv in popolnoma zanesljiv. Izdelava modelnih krojev po najnovejših vsakovrstnih modnih listih. Ker ima lastnica krojnega učilišča tudi modni salon, je učenkam dana prilika po lastno izdelanem kroju izvršiti razne plašče, kostume, obleke in dr., obenem se pa vaditi odnosno se spopolnjevati v šivanju. Uspeh jamčim. Zunanji učenkam se preskrbi hrana in stanovanje po ugodni ceni.

MEHANIČNO UMETNO VEZENJE

zaves, pregrinjaj, perila i. t. d. — Entlanje, ažuriranje, tamburiranje, prebadanje šablon, predtiskanje ženskih ročnih del. — Narodni in najnovejši vzorci.

MATEK & MIKEŠ, LJUBLJANA

Dalmatinova 13. Poleg hotela Štrukelj.

NOVO!

IVAN HRIBSKI:

Šolski upravitelj

Neobhodno potrebna knjiga za vsakega šolskega upravitelja. Obravnava posle, ki jih ima šolski upravitelj od prvega do zadnjega dneva v šolskem letu. **Cena brošir. knjigi Din 28**

Naroča se v knjigarni Učiteljske tiskarne v Ljubljani, Francišanska ulica 6.

NOVO!

Lovske puške.

flobert puške, revolverje, pištole in vse potrebščine za lov in ribji lov. Kupujem in prevzemam staro orožje v komisijsko prodajo. — Se priporoča

F. K. KAISER

puškar, Ljubljana, Selenburgova ulica 6

Import

dnevno svežega cvetja na veliko in malo

P. CUTIČ

Ljubljana, Miklošičeva cesta 18.

Točna postrežba, najnižje dnevne cene.

Export

Priporočamo tvrdke, ki inserirajo v našem listu.

**SVILA
IN
VOLNA**

VEDNO
PRIHAJAJOČE
NOVOSTI

**A.E. SKABERNE
LJUBLJANA.**

A. Škedelj, Ljubljana, Stari trg 11a

priporoča po najnižjih cenah:

šolske in pisarniške potrebščine, razglednice
Na drobno! in papir. Na debelo!

Priporoča se gostilna pri

„Tičku na Gričku“

Največja regulativna hranilnica v Jugoslaviji

**Mestna hranilnica ljubljanska
LJUBLJANA, PREŠERNOVA ULICA ŠTEV. 3.**

Ima vlog nad 300.000.000 Din. — Za vse vloge jamči mesto Ljubljana.

Vloge sprejema na knjižice in tekoči račun. Naložbe proti odpovedi obrestuje po možnosti najvišje. Posoja na posestva, menice in vrednostne papirje čim najceneje. Ima Kreditno društvo in sodni depozitni oddelek. Za varčevanje mladine izdaja domače hranilnike, za pošiljanje denarja po pošti pa svoje položnice.

Telefon št. 2016. Pošt. ček. račun št. 10.533. Uradne ure od 8. do 12 1/2.

**Naročajte
ŽIVLJENJE IN SVET**
tedensko revijo.

Naročnina znaša celoletno 60 Din, polletno 30 Din, četrletno 15 Din.

**LEKARNA MR. BAHOVEC
LJUBLJANA**

priporoča in razpošilja svoje
dietetične specialne
zdravilne čaje:

proti revmatizmu . . .	32 Din
proti arteriosklerozi . . .	42 Din
proti glistam . . .	32 Din
proti astmi . . .	25 Din
proti bledici . . .	30 Din
proti hemeroidom . . .	32 Din
proti boleznim srca . . .	32 Din
proti nevrozi . . .	32 Din
za diabetičarje . . .	32 Din
za pljučne bolezni . . .	30 Din
za mehur in obisti . . .	42 Din
za ženske v prehodnih letih . . .	30 Din

Razpošilja edino

**lekarna
MR. BAHOVEC
Ljubljana.**

Najboljši zdravnik je priroda,
zato se zdravimo z zdravilnimi zelišči.

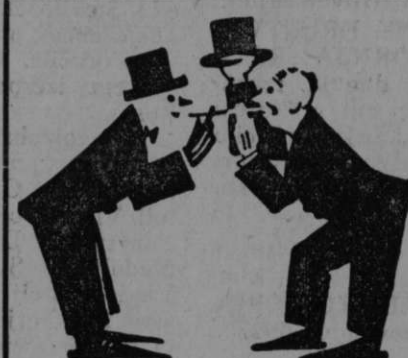
ENGELBERT FRANCHETTI

Friseur za dame in gospode
v Ljubljani, Dunajska cesta 20.

Elegantno urejena brivnica
in posebni oddelek za damsko
friziranje, barvanje in
izvrševanje lasnih izdelkov.

Hotel TRATNIK

Ljubljana, Sv. Petra cesta 25
priporoča lepe zračne sobe.

Najboljši in najcenejši
nakup za gospode v
posebnem oddelku
tvrdke

**A. ŠINKOVEC nasl.
K. SOSS
LJUBLJANA**

M. TIČAR, LJUBLJANA
VELETRGOVINA S PAPIRJEM

priporoča vse šolske potrebščine.
NA DROBNO. NA DEBELO.
Zvezki po tovarniških cenah.

HIS MASTER'S VOICE

Standart vseh najboljših aparatov
Dobi se samo v specialni trgovini

gramofonov in gramofonskih plošč

A. RAZBERGER, LJUBLJANA

Tavčarjeva ulica št. 5

Tvorniška zaloga modernih, tehnično dovršenih
izdelkov. Zastopstvo tovarn: COLUMBIA,
ODEON, POLYPHON, HOMOKORD.

Za vsak aparat dveletno jamstvo.

Ugodni plačilni pogoji. Vsa

popravila se izvršujejo v

lastni delavnici. Posa-

mezni deli vedno

v zalogi.

Zahtevajte cenik!

Zahtevajte cenik!

**Naročajte vsa tiskarska dela
za društva, šole, urade itd. itd.
v Učiteljski tiskarni v Ljubljani!**